

Název materiálu: – SPISOVNÝ A NESPISOVNÝ JAZYK
VY_32_INOVACE_S1_ČJ20_5

Anotace	Pracovní listy slouží k procvičení, upevnění či ověření znalosti učiva o spisovném a nespisovném jazyce. Žáci rozpoznávají a určují ve větách slova spisovná a nespisovná, , roztrídí je do skupin, vyhledá slova nespisovná v textu, nahradí slova nespisovná slovy spisovnými, přiřadí k sobě dvojice slov spisovných a nespisovných, která k sobě významově patří.
Autor	Mgr. Eva Sasová (Autor)
Jazyk	Čeština
Očekávaný výstup	Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.
Speciální vzdělávací potřeby	- žádné -
Klíčová slova	Spisovný, nespisovný, hovorový jazyk, mluvčí, konverzační situace, vulgarismus.
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Druh interaktivity	Aktivita
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	Základní vzdělávání – lehké mentální postižení - druhý stupeň
Typická věková skupina	12 - 15 let
Celková velikost	55 kB

PRACOVNÍ LIST – SLOVA SPISOVNÁ A NESPISOVNÁ

1)

Slova spisovná

Při vyjadřování na veřejnosti (ve škole, na úřadech, u lékaře) a při psaní dopisů a e-mailů užíváme Dodržujeme a používáme slova spisovná.

2)

Slova nespisovná

Při rozhovoru s kamarády, spolužáky nebo v rodině nepoužíváme vždy jen spisovnou češtinu. Někdy se setkáváme i se slovy (brácha, ségra). V kultivovaném projevu se těmito nespisovným slovům snažíme Dejte si pozor na slova vulgární. Jsou to,, která nepoužíváme v žádné konverzační situaci. Používání vulgarismů svědčí o nízké úrovni mluvčího.

3)

Pozorně si přečti jednotlivé věty, urči jakým jazykem jsou napsány, podtrhni všechna slova nespisovná a nahraď je spisovnými výrazy:

V koutě obýváku máme knihovnu.

Na tátově stole je furt štos časáků.

Na vejlet si vemu foťák.

Pojedem osobákem, páč rychlík tam nestaví.

Dáme si minerálku, nebo limču.

Naberem si do flašky vodu ze studánky.

V autobuse bude určitě nátřesk.

Já mám hlad, že bych sněd půl štangle uheráku.

Doma si dám tuplovanou věcu.

4)

K nespisovným výrazům uveď výrazy spisovné, správnost si ověř prasknutím balónku:

FUSEKLE

HÁRO

FÁRO

ÚČA

VÉČA

KRÁM

NOŤAS

TELKA

KÝBL

VERCAJK

MAŠINA

BÁGL

5)

Přepiš věty spisovně:

V koutě obýváku máme knihovnu.

.....

Na tátově stole je furt štos časáků.

.....

Na vejlet si vemu foťák.

.....

Dáme si minerálku, nebo limču.

.....

V autobuse bude určitě nátřesk.

.....

Doma si dám tuplovanou věču.

.....

6)

Zařaď správně slova a vytvoř z nich dvojice:

SLOVA SPISOVNÁ	SLOVA NESPISOVNÁ

ŠPUNT, PRACHY, HNÁTA, DŮM, BEZ PENĚZ, PENÍZE, PĚTIKORUNA,
ŠVORC, NOHA, BŮR, STOKORUNA, OBCHOD, HIC, KILO, ŠOUFL,
TEPLO, BARÁK, KRÁM, ŠPATNĚ, ZÁTKA

Použité informační zdroje:

BĚLIČ, Jaromír a kol.. *Pravidla českého pravopisu*. Školní vydání. 10.vyd. Praha: 1979. ISBN 14-553-79

MELICHAR, Jiří. STYBLÍK, Vlastimil. *Český jazyk*. Přehled učiva základní školy. 11.vyd. Praha:1979. ISBN 80-04-24454-8.

PROFOUSOVÁ, Ivana - STOUPOVÁ, Alena. *Český jazyk pro 8. ročník zvláštní školy*. 1.vyd. Praha: 1996. ISBN 80-85801-76-0.

SOCHOROVÁ, M. *Český jazyk v kostce*. 2.vyd. Praha:2009. ISBN 978-80-253-0950-6.